

HUÂN CHƯƠNG VÀ HUY CHƯƠNG VIỆT-NAM CỘNG-HÒA

Phuong Duy

Viết tặng các chiến hữu Quân-Lực Việt-Nam Cộng-Hòa.

Phuong-Duy

Trước ngày 30 tháng 4 năm 1975, chính phủ Việt-Nam Cộng-Hòa đã tưởng thưởng các công dân có công trạng bằng những huân chương và huy chương. Bên Hành Chánh dân sự cũng như trong Quân Lực Việt-Nam Cộng-Hòa có những loại huy chương khác nhau.

Thứ tự mang huân chương và huy chương được sắp xếp theo thứ tự đẳng cấp, giá trị cao thấp khác nhau theo từng loại.

Huy chương bên Hành Chánh dân sự:

- Bảo Quốc Huân Chương (gồm 5 hạng).
- Kim Khánh (4 hạng).
- Chương Mỹ Bội Tinh (2 hạng).
- Hành Chánh Bội Tinh (2 hạng).
- Nghĩa Vụ Bội Tinh (2 hạng).
- Tur Pháp Bội Tinh (2 hạng).
- Bội Tinh Văn Hóa Giáo Dục (2 hạng).
- Y Tế Bội Tinh (2 hạng).
- Xã Hội Bội Tinh (2 hạng).
- Kinh Tế Bội Tinh (2 hạng).
- Bội Tinh Tài Chánh (2 hạng).
- Bội Tinh Tâm Lý Chiến (2 hạng).
- Nông Nghiệp Bội Tinh (2 hạng).
- Bội Tinh Công Chánh và Giao Thông Vận Tải (2 hạng).
- Lao Động Bội Tinh (3 hạng).
- Xây Dựng Nông Thôn Bội Tinh (1 hạng).
- Bội Tinh Phát Triển Sắc Tộc (2 hạng).
- Cựu Chiến Binh Bội Tinh (2 hạng).
- Cảnh Sát Chiến Dự Bội Tinh (3 hạng).
- Cảnh Sát Danh Dự Bội Tinh (3 hạng).
- Bội Tinh Nhân Dân Tự Vệ (2 hạng).
- Bội Tinh Thanh Niên Thể Thao (2 hạng).
- Bội Tinh Toàn Dân Bảo Vệ Non Sông (1 hạng).

Huân Chương và Huy Chương của Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa:

- Bảo Quốc Huân Chương (5 hạng = cao nhất là Đệ Nhất Đẳng và thấp nhất là Đệ Ngũ Đẳng).
- Quân Công Bội Tinh.
- Lục Quân Huân Chương (2 hạng).
- Không Lục Quân Huân Chương (2 hạng).
- Hải Quân Huân Chương (2 hạng).
- Lục Quân Vinh Công Bội Tinh .
- Không Quân Vinh Công Bội Tinh.
- Hải Quân Vinh Công Bội Tinh.
- Biệt Công Bội Tinh.
- Anh Dũng Bội Tinh (5 hạng = Nhànch Dương Liễu, Sao Vàng, Sao Bạc, Sao Đồng (Lữ đoàn, Trung đoàn).
- Phi Dũng Bội Tinh (3 loại).
- Hải Dũng Bội Tinh (3 loại).
- Ưu Dũng Bội Tinh
- Trung Chánh Bội Tinh
- Chiến Thương Bội Tinh
- Danh Dự Bội Tinh (2 hạng)
- Chỉ Đạo Bội Tinh (7 hạng)
- Tham Mưu Bội Tinh (2 hạng)
- Kỹ Thuật Bội Tinh (2 hạng)
- Huấn Võ Bội Tinh (2 hạng)
- Dân Võ Bội Tinh (2 hạng)
- Quân Phong Bội Tinh (5 hạng)
- Chiến Dịch Bội Tinh (1949-1954 và 1960 -).
- Quân Võ Bội Tinh (5 hạng)
- Không Võ Bội Tinh (4 hạng)
- Hải Võ Bội Tinh (4 hạng)
- Chiến Trường Ngoại Biên Bội Tinh
- Không Quân Bắc Tiến Bội Tinh

Những quân nhân trong QL/VNCH, nếu được thưởng các loại Huân Chương, Huy Chương ngoại quốc, trước khi đeo Huy Chương, phải có Nghị Định cho phép của Bộ Quốc Phòng.

Huy Chương ngoại quốc đeo dưới các huân chương, huy chương VNCH. Huy chương hành chánh dân sự cũng đeo dưới các huân chương, huy chương quân đội, ngoại trừ Chương Mỹ Bội Tinh phải xếp kế Bảo Quốc Huân Chương.

Huân chương, Huy chương được thực hiện bằng 3 hình thức:

- Huy Chương toàn bộ (hay là Huy chương thông).
- Huy Chương thu nhỏ
- Huy chương cuống

Huy chương thông đeo khi được thượng cấp trao gắn lúc tuyên dương công trạng và được đeo khi mặc quân phục tác chiến.

Huy chương thu nhỏ dùng đeo trên dạ phục (quân phục, lễ phục dự dạ hội).

Huy chương cuống đeo trên quân phục đại lễ, tiểu lễ, quân phục làm việc màu vàng, màu xanh dương, màu trắng (tùy theo binh chủng). Trong thời chiến, cũng được phép mang trên chiến phục nữa.

Các loại huân, huy chương, khi được thăng hạng thì được thay đổi theo qui định và hình thức ấn định của loại huân, huy chương đó, chứ không phải mang thêm một huân, huy chương nữa.

Thí dụ:

Đã có Bảo Quốc Huân Chương Độ Ngũ Đẳng, nay thăng lên Độ Tứ Đẳng thì chỉ gắn thêm 1 “rosette” trên huân chương cũ.

Đã có Anh Dũng Bội Tinh thì mỗi lần tuyên dương công trạng thì gắn thêm sao (đồng, bạc, vàng) hoặc nhành dương liễu (tùy theo tuyên dương công trạng trước Trung, Lữ Đoàn, Sư Đoàn, Quân Đoàn và trước toàn thể quân đội).

Cũng có nhiều loại huy chương, mỗi hạng có hình thức khác nhau về màu sắc thì phải thay loại huy chương mới khi được thăng hạng (dĩ nhiên tháo bỏ huy chương cũ đã đeo).

Huân chương cao quý nhất của Việt-Nam Cộng-Hòa là Bảo Quốc Huân Chương.

Đệ Nhất Đẳng Bảo Quốc Huân Chương (huy chương thông) được đeo bằng một dải băng dài từ vai phải ngang xuống phía bên trái.

Đệ Nhị Đẳng Bảo Quốc Huân Chương đeo bằng một tấm kim loại hình ngũ giác phía dưới túi áo bên phải.

Đệ Tam Đẳng Bảo Quốc Huân Chương được quàng quanh cổ.

Đệ Tứ Đẳng Bảo Quốc Huân Chương được đeo nơi ngực trái.

Chương Mỹ Bội Tinh là huy chương cao quý đứng hàng kế sau Bảo Quốc Huân Chương.

Có hai hạng: Đệ Nhất Hạng Chương Mỹ Bội Tinh có thêm “rosette” và Đệ Nhị Hạng Chương Mỹ Bội Tinh.

Huân chương, huy chương phải được đeo trên quân phục sạch sẽ để tôn trọng sự tưởng thưởng của quốc gia và nhất là phải sắp xếp đúng thứ tự cao thấp của huy chương theo sự quy định (bằng Nghị Định hoặc Văn Thư) của cơ quan cấp phát. Đeo sai thứ tự, đeo loại huy chương không được cấp phát, không những làm mất giá trị cao quý của sự tưởng thưởng của thượng cấp, mà còn bị khiển phạt nữa.